

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C252 – OND25**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen

van 10 juni 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Ann Brusseel tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de verhouding mannen/vrouwen bij medewerkers van Vlaamse sportclubs	3
Vraag om uitleg van mevrouw Ulla Werbrouck tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over fitnesscentra in scholen	6
Vraag om uitleg van mevrouw Griet Coppé tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het aantal zorguren in de kleuterscholen	10
Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het aantal geweigerde kinderen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel	12
Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over onderwijs in eigen taal en cultuur (oetc) en Foyer vzw	14

■

Voorzitter: de heer Boudewijn Bouckaert

Vraag om uitleg van mevrouw Ann Brusseel tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de verhouding mannen/vrouwen bij medewerkers van Vlaamse sportclubs

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister, in het kader van de rapporten over Beleid & Management in Sport brachten onderzoekers van de Katholieke Universiteit Leuven de sportclubs in Vlaanderen in beeld. In een van de hoofdstukken werden de medewerkers doorgelicht. Er werd ook aandacht besteed aan de man-vrouwsamenstelling.

Voor wat de bestuursfuncties betreft, blijven, in lijn met de algemene genderkloof in topfuncties, ook sportbesturen in het algemeen een mannenaangelegenheid. Vier op vijf bestuursfuncties worden ingenomen door een man, wat op zich al hoger ligt dan het algemeen gemiddelde van 12 procent vrouwen in topposities. Vrouwen zijn in alle bestuursfuncties, zijnde voorzitter, ondervoorzitter, secretaris, penningmeester en andere, ondervertegenwoordigd. De meest onevenwichtige verdeling vinden we bij de voorzitters, 12 procent vrouwen en 88 procent mannen, en bij de ondervoorzitters, 14 procent vrouwen en 86 procent mannen. Ongeveer een kwart van de secretarissen, 26,8 procent om precies te zijn, in de bevraagde clubs zijn vrouwen. Vrijwel eenzelfde aandeel vrouwen is penningmeester, zijnde 23,1 procent, of neemt een andere bestuursfunctie op, goed voor 22,2 procent.

Eenzelfde lijn zien we bij de doorlichting van de sporttechnische functies, namelijk die van trainer. Bijna driekwart, of 73,8 procent van de trainers die actief zijn in de bevraagde sportclubs zijn mannen. Dit geldt zowel voor de gekwalificeerde trainers als voor de niet-gekwalificeerde trainers. Enkel bij de trainers met een diploma regent/bachelor of licentiaat/master lichamelijke opvoeding en/of kinesitherapie is er min of meer sprake van een gelijke verdeling tussen mannen en vrouwen.

Uit het onderzoek blijkt dat een kleine 40 procent van de parasportieve functies – organisatie van nevenactiviteiten, scheidsrechter, jury, verzorging, onderhoud van de kantine enzovoort – wordt uitgeoefend door vrouwen. Dit komt voornamelijk tot uiting in de uitbating van de kantine, dat is ongeveer de helft, en de organisatie van nevenactiviteiten, goed voor 41 procent. Slechts een op vijf van de onderhoudsfuncties wordt ingevuld door een vrouw. Dit geldt ook voor de functie van scheidsrechter en/of jurylid.

Minister, welke acties zult u als bevoegd minister van Gelijke Kansen nemen om de genderkloof tussen medewerkers van sportclubs, in het bijzonder voor wat bestuurs- en sporttechnische functies betreft, aan te pakken? Hebt u hierover al overleg gepleegd met de minister van Sport? Zo ja, met welke resultaten? Zo neen, waarom niet?

Heeft de Vlaamse overheid al initiatieven of campagnes financieel ondersteund om bestuurs- en/of sporttechnische functies meer toegankelijk te maken voor vrouwen? Zo ja, welke? Zo neen, waarom niet?

De voorzitter: Mevrouw Werbrouck heeft het woord.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Er is inderdaad een verschil tussen het aantal mannen en vrouwen in die functies. Ik weet echter niet of dat zozeer het probleem is. Ik vind niet dat daar een quorum opgelegd kan worden. In het huishouden doe ik ook veel meer voor wat het onderhoud betreft. We moeten dan ook niet overdramatiseren. Maar we kunnen inderdaad wel een campagne voeren om vrouwen aan te zetten om die functies op zich te nemen. Ik zou daar echter niet prioritair gevolg aan geven.

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik sluit me aan bij de opmerking van mevrouw Werbrouck. De genderkloof dichten is een goede zaak. De westerse beschaving is erin geslaagd de vrouwelijke helft van de bevolking in grote mate te integreren in de actieve samenleving. Dat

moet verder gestimuleerd worden, maar niet via wetgevende ingrepen en zeker niet door de verstorend van de vrijheid van vereniging. Andere stimulerende acties zijn uiteraard welkom.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: De eerste vraag is vooral een vraag naar intenties. Ik wil verwijzen naar mijn beleidsnota. Het aanpakken van de genderkloof binnen de sportsector sluit aan bij het OCM-proces (open coördinatiemethode). We proberen in alle beleidsdomeinen doelstellingen te bepalen waarbij actieplannen moeten worden opgemaakt en uitgevoerd. Het is echter in eerste instantie de minister van Sport die bevoegd is voor de realisatie daarvan.

We zijn bezig met een nieuw doelstellingskader. Bij de opmaak van dat kader is er overleg geweest met de mensen van het beleidsveld sport. De beleidsdomeinoverschrijdende operationele doelstelling is het bewerkstelligen van een evenwichtige participatie van mannen en vrouwen in de verschillende domeinen van de samenleving. Voor sport wordt dat vertaald als: “De participatie van ondervertegenwoordigde groepen vrouwen in de sportsector wordt verhoogd.”

Tijdens de voorbereidende gesprekken hebben mijn diensten erop gewezen dat de concretisering van deze doelstelling veel vormen kan aannemen. We kunnen ons tot sportbeoefenaars, trainers, bestuurders, commissieleden enzovoorts richten. In eerste instantie moet de minister van Sport bepalen welke onevenwichten hij prioritair wil aanpakken. Dat zal dan verder worden uitgevoerd.

Tijdens de vorige OCM-cyclus is eveneens aan dezelfde doelstelling gewerkt. Dit heeft tot een onderzoeksopdracht geleid. Die opdracht is aan het Steunpunt Gelijkekansenbeleid uitbesteed. Tijdens het onderzoek is de aanwezigheid van mannen en vrouwen in sportfederaties, sportdiensten, sportclubs en sportraden in kaart gebracht. De campagne ‘Iedereen kan zetelen’ is opgezet. We zijn nagegaan hoe we binnen de cultuur-, jeugd- en sportsectoren mensen kunnen vinden. Die campagne moet mensen ertoe aanzetten te zetelen. De databank is nog steeds functioneel.

Ik vat mijn antwoord nog even samen. Het is uiteraard onze doelstelling tot een evenwichtige samenstelling te komen. Dit maakt deel uit van het OCM-proces. We zijn dit proces nog aan het bepalen. De minister van Sport is bevoegd voor het opstellen van een actieplan.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik heb hem echter niet horen vermelden of hij daarover ondertussen al overleg met minister Muyters heeft gepleegd.

Minister Pascal Smet: Om de doelstellingen op te stellen, heb ik in het licht van de OCM overleg met minister Muyters gevoerd. Ik heb met alle leden van de Vlaamse Regering afspraken gemaakt. Zoals ik bij een vorige gelegenheid al heb uiteengezet, heeft dat wat meer tijd gevergd. Er is enige vertraging opgetreden. Er zijn uiteraard contacten tussen onze medewerkers en tussen de administratieve diensten geweest.

Mevrouw Ann Brusseel: Er is nog geen overleg geweest over de wijze waarop de nauwkeurige prioriteiten worden vastgesteld.

Minister Pascal Smet: Het gaat hier om de OCM. De procedure stelt dat ik, in mijn hoedanigheid van coördinerend minister, een plan opstel. Dit is volop aan de gang. Zodra de Vlaamse Regering dit plan heeft goedgekeurd, moeten de bevoegde ministers de actieplannen opstellen. In dit geval gaat het om minister Muyters. Het zou interessant kunnen zijn hem deze vraag voor te leggen.

Mevrouw Ann Brusseel: Dat zal ik zeker doen. Ik hoop in elk geval dat de OCM tot vorderingen leidt. Er zijn procedures en dergelijke. Er moeten nog actieplannen worden opgesteld.

Minister Pascal Smet: Daar hebben we het in deze commissie al eerder over gehad.

Mevrouw Ann Brusseel: Daar houdt het al een tijdje bij op. De actieplannen verschijnen niet.

Minister Pascal Smet: Ik verwijs in dit verband naar het antwoord dat ik tijdens een vroegere vergadering heb gegeven.

Mevrouw Ann Brusseel: Ondertussen zijn we weer een paar weken verder. Indien ik binnen een paar weken weer een vraag om uitleg stel, hoop ik niet opnieuw hetzelfde antwoord te krijgen.

Ik wil ook nog even op een opmerking van mevrouw Werbrouck ingaan. De evenwichtige participatie in bestuursraden of sporttechnische functies is uiteraard niet onze topprioriteit. Er zijn belangrijker zaken. Daarover ben ik het met LDD eens. Ik heb in mijn eigen inleiding niet gesteld dat dit de eerste prioriteit moet zijn.

Het feit dat vrouwen in alle sectoren, verenigingen en niveaus, met inbegrip van het middenmanagement en de topfuncties van de overheid, ondervertegenwoordigd blijven, is echter een teken aan de wand. Dat is de reden waarom ik dit in deze commissie ter sprake wil brengen. Het gelijkekansenbeleid mag zich niet tot de arbeidsmarkt beperken. Ook in de vrijetijdsbesteding moeten actieve rollen worden vervuld die een werkelijke bijdrage tot de samenleving leveren. Spijtig genoeg zien we daar weinig vrouwen. Blijkbaar haken vrouwen af voor deze interessante en aangename functies. Ze zetten een stapje terug omdat ze nog steeds volop de grootste rol in het huishouden moeten vervullen.

Een overheid kan dit probleem op het eerste gezicht natuurlijk moeilijk oplossen. Ik vind het dan ook bijzonder fijn dat de minister van Gelijke Kansen ook de minister van Onderwijs is. Wat de mentaliteitsvorming betreft, moeten we nog een lange weg afleggen. We moeten ertoe komen dat vrouwen hun keuzes geheel zelfstandig en onafhankelijk maken. Ze moeten zich op hun passies, verlangens en talenten baseren. Daarom wil ik dit punt hier nog even ter sprake brengen. Ik hoop hiervoor op de verdere aandacht van de minister te kunnen rekenen.

Minister Pascal Smet: Dat is een zin voor Flair.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister, u kunt van mij nog veel leren.

De voorzitter: Mevrouw Werbrouck heeft het woord.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Ik dank de minister voor het antwoord. Ik ging er al van uit dat het hier een bevoegdheid van minister Muylers betreft. Ik wil nogmaals benadrukken dat vrouwen volgens mij in sportclubs niet zonder meer worden achteruitgeschoven. Ik heb liever een bestuur met veel capabele mannen die hier tijd voor hebben en maken, dan een bestuur met vrouwen die er misschien tijd voor hebben maar die misschien niet capabel zijn. We zijn dan ook tegen een quotum. Ik ben het ermee eens dat we de vrouwen voor de bestuursfuncties in sportclubs moeten sensibiliseren. We mogen echter niet dramatiseren.

De heer Boudewijn Bouckaert: Mevrouw Werbrouck, er is hier niet over quota gesproken. Dat woord is niet gevallen.

Mevrouw Brusseel, ik heb nog een opmerking. U hebt daarnet cijfers aangehaald. Op zich is dit interessant als manier om het maatschappelijk veld door te lichten. Het zou echter ook interessant zijn na te gaan of zich een evolutie voltrekt. Misschien stijgt de participatie van vrouwen. In dat geval moeten we voor een 'laissez faire, laissez passer' kiezen. Als liberaal ben ik daar een voorstander van. Ik ben niet voor een constructivistische overheidsinterventie gewonnen. Waarschijnlijk is het een natuurlijke evolutie dat de genderkloof geleidelijk dichtgroeit.

Het zou ook eens interessant zijn om na te gaan hoe het zit met de bestuursfuncties in wat we meer vrouwelijke activiteiten noemen, zoals naai- en kookclubs. Daar zijn de vrouwen waarschijnlijk oververtegenwoordigd. Misschien is daar een evolutie naar meer mannen. Het zou interessant zijn na te gaan welke evoluties er zijn in die verschillende sectoren. Als blijkt

dat er een spontane evolutie is – de liberalen zijn voor de spontane evolutie – dan moet dat geen prioriteit zijn. Laat de dingen in de goede richting evolueren.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, ik stel voor dat u het incident sluit voor het hier uit de hand loopt.

Mevrouw Ann Brusseel: Bent u bang, minister? Neen toch?

Minister Pascal Smet: Ik ben nooit bang.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister, het gaat over de kern van uw bevoegdheid. Moeten we dan, zoals de voorzitter voorstelt, opteren voor *laissez faire*, *laissez passer*? Het is belangrijk dat u daar als minister akte van neemt.

Minister Pascal Smet: Mevrouw Brusseel, ik verwijs naar mijn beleidsnota. Natuurlijk moet er overal waar het kan, een gelijke vertegenwoordiging van mannen en vrouwen zijn. We moeten dat aanmoedigen. Dat is ook het uitgangspunt van uw vraag om uitleg. Ik heb niemand dat fundamenteel in twijfel horen trekken. Alleen hoor ik dat er een verschil van mening is of er al dan niet quota moeten zijn. Daarover gaat de discussie.

De heer Boudewijn Bouckaert: Waarom moet er een gelijke vertegenwoordiging van vrouwen en mannen zijn? Gaat u overal een fiftyfifty regeling nastreven? Dat is toch te gek. Wanneer er een duidelijke ondervertegenwoordiging is van een geslacht, dan is er iets aan de hand. Dan kun je een stimulerend beleid voeren. Werken met een fiftyfifty regeling is belachelijk.

Mevrouw Ann Brusseel: Voorzitter, ik wil voor twee zaken de puntjes op de i zetten. Ten eerste, ik vraag niet naar quota. Ik vraag ook geen fiftyfifty regeling, helemaal niet. Ik stel vast dat vrouwen wel degelijk goed zijn in vele sporttakken. We hebben rolmodellen genoeg in België. In onderwijs scoren meisjes zeer goed, ze volgen met succes hoger onderwijs, maar dat wordt niet vertaald op de arbeidsmarkt. Ik houd alle sectoren en takken in de gaten, gaande van sport tot arbeid. Als ik een groot onevenwicht vaststel, dan breng ik dat mee naar deze commissie.

Ten tweede, mevrouw Werbrouck, ik vind het heel jammer dat u het vrouw-zijn weer eens linkt aan de vraag of vrouwen capaciteiten hebben. Want als ze die niet hebben, is het beter dat mannen er zich mee bezighouden. Dat is een scheeftrekking die heel vaak voorkomt in de genderdiscussie, en die ik absoluut niet kan appreciëren. De vraag wordt nooit gesteld of mannen wel voldoende capaciteiten hebben om voorzitter te zijn. Houd dan ook op met die vraag altijd te koppelen aan een vrouwelijke kandidatuur.

Mevrouw Ulla Werbrouck: We hebben vrije kansen. Als vrouw moet je kansen krijgen, maar dat wil niet zeggen dat er een gelijke verdeling moet zijn. Ik ben geen feministe. Ik wil ervoor gaan en wil het stimuleren, maar op een normale manier. Het woord ‘moeten’ klinkt voor mij anders dan: we laten het evolueren. Ik ben geen feministe. Laat het evolueren, zoals de voorzitter zegt. We zullen vrouwen stimuleren zodat ze die functies ook krijgen.

De voorzitter: De onenigheid is minder groot dan we denken, maar er zijn accentverschillen. Dat is goed in een systeem dat voorlopig nog democratisch is.

Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Ulla Werbrouck tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over fitnesscentra in scholen

De voorzitter: Mevrouw Werbrouck heeft het woord.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Voorzitter, minister, collega's, ik heb wat gegoogled en zag dat er overal fitnesscentra in scholen komen. De vzw FitClass richt in samenwerking met scholen

die in het project van de vzw FitClass meestappen, fitnessruimtes in. Op de website www.fitclass.be staat het volgende te lezen:

“Heeft jouw school een ruimte (ongeveer 150 m²) die je graag als fitnessruimte wil inrichten voor je leerlingen? Dat kan zonder extra investeringen dankzij de FitClass-formule. Wel eerst contact opnemen en je kandidaat stellen voor ons gezondheidsplan, meer bewegen en gezonder eten via <http://www.schoolchallenge.be> Bedoeling is dat de school actief betrokken is bij dit gezondheidsplan waarbij we leerlingen stimuleren om gezonder en actiever te gaan leven. Onze VZW Beweeg geeft je de nodige ondersteuning om de leerlingen te testen, motiveren en te belonen. De scholen die hier actief de ouders, leerlingen en leerkrachten bij betrekken komen in aanmerking voor een FitClass op school.

FitClass plaatst de apparatuur: 12 cardio- en 12 krachttrainingstoestellen. De leerkrachten krijgen een opleiding en regelmatige bijscholingen. 24 leerlingen kunnen per lesuur op een leuke manier aan hun conditie en spieren werken. Buiten de schooluren zijn dat FitClassers onder begeleiding van specifiek opgeleide kinesisten of leerkrachten lo. Voor de school en dus voor de leerlingen is tijdens de uren alles gratis. Het gebruik buiten de schooluren is betalend.”

Momenteel zijn er 18 FitClass-ruimtes verspreid over Vlaanderen. Minister, bent u voorstander van zulke initiatieven? Erkent u de kritiek dat de FitClass-initiatieven een oneigenlijke concurrentie kunnen vormen voor de bestaande commerciële fitnesscentra in de omgeving van een FitClass in een school? Zullen de eventuele winststromen die er op een bepaald ogenblik theoretisch kunnen zijn, worden opgevolgd? Zullen de eventuele winsten ten goede komen van een algemeen doel gekoppeld aan het onderwijs en meer specifiek de betrokken school? Komt er een algemene richtlijn voor de scholen over hoe ze met dergelijke initiatieven moeten omgaan? Mogen scholen na de schooluren onbeperkt commerciële activiteiten aanbieden of de mogelijkheid scheppen om die commerciële activiteiten aan te bieden? In welke mate dienen scholen in hun toelating om een FitClass te runnen in hun gebouwen, de wetmatigheden van de vrije concurrentie te respecteren?

De heer Boudewijn Bouckaert: Minister, collega's, ik heb nog een kleine aanvullende opmerking. In het kader van de begroting is er een artikel goedgekeurd waarbij meer middelen worden gegeven om klassen open te stellen voor allerlei niet-schoolse activiteiten. Ik heb me bij die stemming onthouden, omdat je daar te maken kunt krijgen met een effect van 'crowding out'. De overheid biedt zijn installaties aan onder de marktprijs, waardoor je een ondermijning krijgt van de private sector. Zo kun je met een ongewenst neveneffect te maken krijgen. Daar moet in het beleid op gelet worden. In die zin sluit ik me aan bij de vragen van mevrouw Werbrouck.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, minister, collega's, FitClass is een privaat-publieke samenwerking waarbij de vzw FitClass in ruil voor het gebruik van een lokaal in de school fitnessstoestellen in de school plaatst en die gratis ter beschikking stelt van de leerlingen. De leerkrachten lichamelijke opvoeding krijgen, in het kader van de begeleiding van de leerlingen, een opleiding om met de fitnessprogramma's van FitClass te werken. In ruil voor die dienstverlening vraagt FitClass van de deelnemende scholen het schoollokaal 's avonds als fitnesscentrum voor externen te mogen uitbaten. Alleen diegenen die zich lid maken van FitClass, kunnen hiervan gebruik maken. De leden gaan de verbintenis aan om wekelijks te komen sporten. Vier keer per jaar worden ze aan een conditietest onderworpen. Doel van het initiatief is mensen ertoe te bewegen aan sport te doen. De doelgroep zijn ouders, buurtbewoners en oud-leerlingen.

Dit initiatief lijkt me op het eerste gezicht een win-winsituatie voor beide partijen. De school kan gebruik maken van dure toestellen zonder die zelf te moeten aanschaffen en onderhouden

en de vzw FitClass kan in ruil daarvoor na de schooluren gebruik maken van het lokaal van de school.

U weet dat veel jongeren, die opgroeien in een beeldcultuur, een zittend leven hebben, waardoor hun conditie te wensen overlaat. Het project is er juist op gericht om jongeren ertoe aan te zetten om meer te bewegen, aan hun conditie te werken en zin te doen krijgen in sport. Dat is een lovenswaardige doelstelling, die ik alleen maar kan onderschrijven. Wellicht zal er ook een doorstroming zijn naar andere sportclubs, als men eenmaal de smaak te pakken heeft gekregen.

Ik kan niet ontkennen dat de uitbating door de vzw FitClass een zekere concurrentie kan vormen voor de commerciële fitnesscentra in de buurt van een school waar een FitClass bestaat. Anderzijds zijn de fitnesscentra van de vzw slechts toegankelijk voor leden en enkel buiten de schooluren en hebben ze een totaal ander doelpubliek.

De school is niet betrokken bij de uitbating: ze stelt enkel een lokaal ter beschikking en krijgt een tegenprestatie in natura. Aangezien de school bij de uitbating buiten de schooluren niet betrokken is, is het ook niet onmiddellijk aangewezen om winststromen die daardoor eventueel zouden kunnen ontstaan, te gaan opvolgen. Ik ga ervan uit dat de vzw op zijn minst breakeven draait. Het is logisch dat eventuele winsten de vzw, de vereniging zonder winstoogmerk, toekomen.

Op dit moment zie ik geen noodzaak om een algemene richtlijn naar de scholen te zenden, aangezien dit mij noch door de scholen, noch door de privésector als een problematische situatie is gesignaleerd.

De school stelt zelf geen handelsactiviteiten. Het gebruik dat de school van de toestellen kan maken, draagt bij tot de realisatie van de leerplannen lichamelijke opvoeding. In die zin ligt het initiatief dus in het verlengde van de schoolopdracht. Als er meerdere aanbiedingen zijn van andere centra die evenwaardig zijn aan wat de vzw FitClass doet, lijkt het mij wel aangewezen dat de scholen de verschillende aanbiedingen in overweging nemen en tegen elkaar afwegen.

De voorzitter: Mevrouw Werbrouck heeft het woord.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Minister, ik zit met een heel dubbel gevoel. Laat mij de problematiek een beetje opentrekken en misschien wat ludieker maken: een school heeft een refter en een heel mooie keuken gekregen, dus zou ik een vzw kunnen oprichten en proberen om daar 's avonds een bistro van te maken. Ik kan alles gebruiken wat daar te gebruiken valt. De winst gaat dan naar de vzw. Iedereen die voor de gemeente werkt, mensen die bij de christelijke mutualiteit zitten, de leerlingen, de ouders en de buurtbewoners mogen allemaal tegen een heel schappelijk prijsje komen eten. We zien daar geen concurrentie in voor de andere eetgelegenheden.

Ik heb het daar heel moeilijk mee, minister. Er is een echte concurrentiestrijd bezig. Ik heb het vooral moeilijk met het feit dat ze onder de marktprijs blijven en dat ze tegen veel te lage prijzen diensten aanbieden. Ik begrijp niet goed dat je daar zulke dure apparatuur moet plaatsen, terwijl er sportclubs in de buurt zijn waarmee je een samenwerking kunt opzetten. Dure installaties plaatsen en die dan 's avonds commercialiseren: daar heb ik veel problemen mee. De mensen die dat aanbieden, moeten immers geen huur betalen, en het onderhoud wordt voor een heel groot stuk gedaan door de gemeente en de school.

Ik heb daar heel veel problemen mee, en door uw antwoord is er enkel nog meer mist gekomen. Ik had daar graag een duidelijker antwoord op gekregen. Misschien moet ik nog eens dieper in het dossier gaan graven en het dossier nog eens naar boven brengen.

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé: Voorzitter, minister, collega's, ik begrijp niet waarom mevrouw Werbrouck deze vraag stelt. Ik ken het project met FitClass in West-Vlaanderen, en daar is

het een zeer groot succes. Ik wil de minister dan ook feliciteren voor het feit dat de school-infrastructuur daarvoor kan en mag worden gebruikt. Dat past volledig in de visie van een brede school. Er is in de parlementaire zittingen al verschillende malen gesproken over het tekort aan infrastructuur in bepaalde delen van het land om goed onderwijs te kunnen geven. Als daar een mogelijkheid is om de infrastructuur dubbel te gebruiken en mensen aan te zetten om te sporten, dan zou ik niet begrijpen waarom dat niet mag gebeuren 'op kosten van'. Deze infrastructuur is er en kan maar zo maximaal mogelijk ingezet worden om ook te zorgen dat er meer welzijn is onder de bevolking, want dit is ook 'op kosten van'. Als mensen niet voldoende bewegen, zal het ook de maatschappij zijn die uiteindelijk de zorg voor te dikke mensen, te weinig sportieve mensen met te weinig spieren in het lichaam moet helpen betalen. Minister, ik vind dit integendeel een zeer goede vooruitgang dat, met de infrastructuur die er staat, de mensen aangemoedigd worden om te sporten en mensen op deze manier de private sector eveneens kunnen zoeken. Het is soms voor bepaalde mensen een eerste prikkel om te sporten. Niet iedereen is topsporter geweest. Daarom steun ik het initiatief dat past in de visie brede school.

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Ik wil me heel duidelijk aansluiten bij de woorden van mevrouw Coppé. Er zijn in het verleden dikwijls pogingen gedaan om schoolgebouwen na de schooluren niet altijd leeg te laten staan. Daarvoor kosten ze te veel geld. Er is juist een streven geweest om ze altijd in te zetten ten bate van de maatschappij op een of andere manier. Ik ken het initiatief niet zo goed als mevrouw Coppé, maar ik krijg toch de indruk dat het waardevol is en eerder moet worden ondersteund dan afgebroken.

De heer Boudewijn Bouckaert: Er zit ook een sterk ideologisch aspect aan. Onze partij staat voor een complementariteit van marktstaat en vrijwillige samenleving. Ik merk dat hier partijen zijn die de markt willen uitschakelen en het overheidspatrimonium willen gebruiken om aan oneerlijke concurrentie te doen. In het kader van het Europees recht is dat verboden, maar het Vlaams recht stoort zich daar blijkbaar niet aan.

Het is natuurlijk zo dat het doel goed is: meer beweging en minder obesitas. Mevrouw Coppé, u bent in heel die zaak belanghebbende met uw zuil, maar niet alle methoden om dat doel te bereiken zijn goed. Je kunt bijvoorbeeld consumentencheques geven aan mensen die aan fitness willen doen zodat het bezoek aan de fitnessclubs verhoogt. Je kunt natuurlijk ook de infrastructuur van de scholen gebruiken, maar dan moet je ervoor zorgen dat de prijzen die daarvoor worden aangerekend correct zijn en dat je niet aan oneerlijke concurrentie doet. Dat is onze visie. U hebt een andere visie, dat weten we. We kunnen maar constateren dat er op dat vlak een meningsverschil bestaat.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik sta een beetje te kijken van het debat. Ik denk dat mevrouw Vanderpoorten en mevrouw Coppé terecht hebben gezegd dat het een perfect voorbeeld is van hoe je overheidsinfrastructuur maximaal kunt doen renderen in het kader van het concept van de brede school. Ik wil erop wijzen dat het niet gaat om een platte commerciële activiteit, het is niet zomaar vrijblijvend. Het is om te beginnen een vzw en dat is nog altijd iets anders dan een commercieel bedrijf. Ten tweede vraagt men ook wat inspanningen aan de mensen. Ten derde is het duidelijk een win-winsituatie voor de scholen en het ligt in het verlengde van de leeropdracht. En als een refter een bistro zou worden, wel, waarom niet? Ik heb daar op zich niets tegen als de kinderen daar gratis mogen eten, het een mooi kader is en de kwaliteit goed is. Daar is op zich toch niets op tegen, zolang het allemaal evenwichtig en open is en aan een aantal standaarden voldoet. Niets belet, als er dan toch zoveel maatschappelijke betrokkenheid is bij bepaalde privébedrijven, dat ze dan ook een goed aanbod doen aan de scholen. Er wordt niemand uitgesloten.

De heer Boudewijn Bouckaert: De privésector moet wel alles wat hij investeert, halen uit de inkomsten die hij van cliënten krijgt. Zo goed bent u misschien als socialist toch ingelicht over de werking van de private sector. De staat daarentegen pakt het gewoon van de belastingbetaler. Minister, u hebt niet geantwoord op het argument dat het kan gaan over een underpricing, waardoor men dat crowding-outeffect ten aanzien van de private sector krijgt. U kunt natuurlijk de eliminatie van de private sector nastreven, maar dan moet u dat doel ook expliciteren.

De voorzitter: Mevrouw Werbrouck heeft het woord.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Minister, een vzw betaalt ook geen belastingen op haar inkomsten. Dat is dus tweemaal winst voor die mensen. Ik zou nog zeggen dat het doel op zich goed is. We moeten proberen iedereen aan het sporten te krijgen, maar hier is alles uit zijn context getrokken: het gaat niet meer alleen over de leerlingen, de ouders ervan en de buurtbewoners, het gaat veel verder. Alle CM-leden krijgen nog eens een briefje met de mededeling dat ze 50 euro korting krijgen. Ook de gemeente en het OCMW krijgen een lagere prijs. Het gaat dus veel verder dan alleen die schoolkinderen. Als het alleen over de schoolkinderen en de ouders zou gaan, dan zou ik dat nog aanvaarden, maar we gaan de overheid toch niet laten concurreren tegen de zelfstandigen? Als de anderen het kunnen, waarom niet? Veel mensen hebben me al gebeld en gezegd dat ze over kop zijn gegaan omdat er een FitClass is die onder de prijs gaat.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Griet Coppé tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het aantal zorguren in de kleuterscholen

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé: Voorzitter, minister, collega's, al 9 jaar kunnen scholen een beroep doen op kinderverzorgers om de kleuterleiders en –leidsters te helpen bij allerlei taken voor kleine kindjes, zoals het toiletbezoek, de slaapklas of het begeleiden van zieke kindjes. Het aantal uren zorg hangt af van het aantal leerlingen.

De kinderverzorgsters worden uiterst flexibel tewerkgesteld. Ze moeten zich soms naar drie verschillende scholen per week verplaatsen om aan een fulltime opdracht te geraken. De verzorgers moeten de collega-kleuterjuf vaak in de steek laten op piekmomenten ten koste van de kinderen, om op tijd op een andere school te zijn.

Minister, u bezocht onlangs West-Vlaanderen en Howest in Kortrijk. Daar werd u een petitie overhandigd met 1500 handtekeningen en de steun van bijna 50 kleuterscholen. De verzorgers pleiten voor meer uren voor zorg door kinderverzorgers in alle kleuterscholen. U erkende het tekort, maar u zei letterlijk, zoals ik heb gehoord op de plaatselijke tv-zender: "Ik moet prioriteit geven aan kleuteronderwijzers. Onze taak is om onderwijs te geven. Verzorging is een opdracht van Welzijn."

Hoe wilt u de taak van de kleuterleiders of –leidsters verlichten? De plicht die zou moeten worden vervuld door kleuterleiders kan vaak niet worden ingevuld door verzorgsters omdat er te weinig zijn. Het wordt doorgeschoven naar de minister van Welzijn.

Welke maatregelen zult u nemen om het tekort aan zorguren in de kleuterscholen, vooral in het derde trimester, weg te werken?

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Ik sluit me heel graag aan bij de vraag van mevrouw Coppé omdat het ook een zorg van mij is. Minister, u weet wellicht dat het destijds op een

bepaald moment de bedoeling was om de instapleeftijd opnieuw op te trekken tot 3 jaar. Dat is zelfs vastgelegd in een decreet. Uiteindelijk is dat niet uitgevoerd omdat er te veel praktische problemen bij kwamen kijken.

Op het moment dat de instapleeftijd weer werd verlaagd tot 2,5 jaar zijn de kinderverzorgsters ingeschakeld. Men zag dat de juf in de eerste kleuterklas zich anders bijna uitsluitend moet bezighouden met jasjes aan- en uitdoen, naar het toilet gaan met die kinderen en vaak nog aan zindelijkheidstraining doen. Toch is het heel belangrijk dat kinderen bij de instap in de kleuterklas een goed gevoel krijgen. Het welbevinden van die kleine kinderen is enorm belangrijk voor hun verdere schoolloopbaan. Daarom zijn kinderverzorgsters belangrijk om de kleuterjuf te ondersteunen en ontlasten. Ik ben benieuwd naar uw antwoord.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: In het kader van het Jaar van de Kleuter in 2007-2008 vond al intensief overleg met Kind en Gezin plaats. Ook tijdens deze legislatuur is er regelmatig overleg met Welzijn. Het klopt dat je vaak hoort van kleuterleidsters en af en toe een kleuterleider dat kleuters niet zindelijk zijn. Het is duidelijk dat het al dan niet zindelijk zijn geen toelatingsvoorwaarde mag zijn. Wel belangrijk is het om de ouders te sensibiliseren hun kind zo vroeg mogelijk zindelijk te maken, zeker voor het naar de onthaalklas gaat. Daar is duidelijk een rol weggelegd voor Kind & Gezin tijdens de consulten.

In de kleuterklas moet inderdaad voor de allerkleinsten meer aandacht naar zorg gaan zonder daarbij het onderwijsaspect te verwaarlozen. Daarvoor moeten we structureel overleg hebben met de minister van Welzijn. Dat is er ook. Op het volgende overleg tussen de kabinetten Onderwijs en Welzijn, gepland op 8 juli, staat het punt geagendeerd.

Ik deel jullie bekommernis dat de allerkleinsten in het onderwijs onze bijzondere aandacht verdienen. Dat is ook in lijn met het beleid dat we willen. Het is de bedoeling van deze regering om de historische achterstand in omkadering en werking voor het einde van deze legislatuur weg te werken. Dat wil zeggen dat we de omkadering van het kleuteronderwijs minstens gelijkschakelen met die van het lager onderwijs. Er zijn al inspanningen gebeurd: de kinderverzorgsters in 2001, de lestijden lichamelijke opvoeding in het kleuteronderwijs, 20 miljoen euro extra in 2007-2008, GOK+ (gelijke onderwijskansen), de tweedelijns-ondersteuning enzovoort.

De budgettaire situatie is niet rooskleurig. De plannen van sommigen om de lasten naar de regio's te verschuiven zullen het niet gemakkelijker maken. Maar goed, we moeten blijven investeren in onderwijs. Het is de bedoeling om daarvoor deze legislatuur toch het nodige geld te vinden.

Het is belangrijk dat er kinderverzorgsters blijven ter ondersteuning van kleuteronderwijzers. U weet dat als er geen kleuteronderwijzers kunnen worden gevonden, er kinderverzorgsters voor de klas kunnen staan. We willen ook geen oneerlijke concurrentie aandoen aan Welzijn. Dit alles en het lerarentekort moeten worden meegenomen in het lerarenloopbaandebat, dat in het najaar opstart.

Mevrouw Griet Coppé: Dank u, minister. Als ik uw antwoord kort samenvat, is er al een overleg gepland met de minister van Welzijn om meer aandacht aan zorg te geven in de kleuterklassen.

U verwijst ook naar de budgettaire moeilijkheden. U zegt ook dat u in deze legislatuur van plan bent om na te gaan hoe het basisonderwijs een betere omkadering kan krijgen.

Ik mag er dus van uitgaan dat onze bezorgdheid ook uw bezorgdheid is om voor de overvolle kleuterklassen – vooral dan de eerste – de zorguren voor kinderverzorgsters aan te passen en op te trekken als het nodig is. De doelstelling is toch om meer pedagogisch te werken zodat het onderwijzend personeel kan worden ingeschakeld om onderwijs te geven. Als de

instapleeftijd 2,5 jaar is, moet er soms zindelijkheidstraining worden gegeven en dan moet er nog de nodige zorg van kinderverzorgsters zijn.

Het blijft een moeilijke balans om in evenwicht te houden: wat is onderwijs, wat is zorg? Ik ben ervan overtuigd dat er een goede verstandhouding nodig zal zijn. Het kan geen doorschuifoperatie naar Welzijn zijn. Ik kan u verzekeren dat de kinderverzorgsters die u de petitie overhandigden, zich in de steek gelaten voelden. Vandaar mijn vraag.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het aantal geweigerde kinderen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag gaat over het aantal kinderen dat geweigerd werd in de scholen in Brussel. Een deel van de vraag is natuurlijk gelinkt aan het capaciteitsvraagstuk in Brussel. Vorige week hebben we hierover in de commissie al wat kunnen debatteren en waarschijnlijk komt dat aspect ook deze namiddag opnieuw aan bod bij de bespreking van het ontwerp van decreet betreffende het onderwijs XX. Ik zal dus niet de nadruk leggen op dat luik van mijn vraag.

De heer Vanraes, lid van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC), maakte onlangs bekend dat meer dan 1500 kinderen die zich online inschreven voor een plaats in het Brusselse Nederlandstalig basisonderwijs, in hun voorkeurscholen nul op het rekest kregen. Meer dan 3000 kinderen kregen natuurlijk wel een plaats in een klas. De vraag van de heer Vanraes was om na te gaan hoe dit probleem snel kon worden aangepakt.

Het getal van 1500 zegt veel en zegt niet veel. Het is belangrijk om in dat aantal een reliëf te krijgen. Er zijn een aantal groepen van kinderen die het Nederlandstalig onderwijs in Brussel prioritair naar voren schuift. Het gaat over de voorrangsgroepen, broers en zussen, de GOK-leerlingen, de Nederlandstalige leerlingen. Het is belangrijk om te weten hoeveel kinderen binnen die ruime categorie van 1500 leerlingen, behoren tot die voorrangsgroepen. In de communicatie van de heer Vanraes werden daarover een aantal gegevens vrijgegeven. Ik vond het niet zo eenvoudig om te interpreteren. Minister, kunt u wat meer concrete informatie geven?

De vraag naar Nederlandstalig onderwijs zal de komende jaren altijd groter zijn dan het aanbod, zelfs als er bijkomende scholen worden gebouwd. Dan moeten we consequent zijn met de bestaande decreetgeving en dus ook de komende jaren prioritair kijken naar de voorrangsgroepen. Vandaar mijn vraag naar meer reliëf in het cijfer van 1500 kinderen. Wie zit er eigenlijk in? Hoeveel kinderen van de diverse bevolkingsgroepen zitten erin?

Minister, ik ondervroeg u onlangs als minister van Jeugd over de ontspanningsruimtes voor jongeren in Brussel. Ik suggereerde om even te kijken naar het Vlaams Brusselfonds om eventueel oplossingen te zoeken. U zei toen: "Wat het Vlaams Brusselfonds betreft, dat wil ik nog eens goed bekijken. We hebben ook heel wat andere uitdagingen. Ik denk aan de kinderopvang of het ondersteunen van kinderen die naar het Nederlandstalig onderwijs gaan. We moeten nog eens goed kijken waar we onze prioriteiten leggen. Alles wat met onderwijs te maken heeft, lijkt me iets meer voorrang te hebben." Kunt u dit nader verklaren? Betekent dit dat u hebt beslist om middelen uit het Brusselfonds te gebruiken voor scholenbouw in Brussel? Moet ik dat zo interpreteren? Zo ja, op welke manier en via welke werkwijze zult u deze middelen aanwenden?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, de meest recente cijfers waarover het lokaal overleg-platform (LOP) beschikt, dateren van 7 mei 2010: toen waren 1565 aangemelde leerlingen nog steeds niet in een school ingeschreven, voor zover men dat wist op dat moment. Het profiel van deze leerlingen is: ‘thuis taal niet Nederlands en niet GOK’ is 28 percent, ‘thuis taal niet Nederlands, wel GOK’ is 38 percent, ‘wel thuis taal Nederlands, niet GOK’ is 22 percent, ‘wel thuis taal Nederlands, wel GOK’ is 12 percent. Conclusie: 50 percent GOK en 34 percent die beweerden thuis Nederlands te spreken.

Op 7 mei was er geen informatie beschikbaar over het aantal geweigerde broers en zussen.

De vrije inschrijvingsperiode liep af op 31 mei. Eerstdaags verwachten we dus van het LOP een nieuwe update van de cijfergegevens.

U vraagt hoeveel geld we voor Brussel zullen uittrekken, zoals Antwerpen doet. Ik neem aan dat u met dat “extra budget” op die 12 miljoen euro doelt. Daarvan gaat inderdaad een groot deel naar Antwerpen omdat daar de acute nood heel groot was. Het is de bedoeling om daarmee de capaciteitsproblematiek in het hele Vlaamse onderwijs aan te pakken, dus ook in Brussel. Ik heb u al eens gezegd dat we samen met collegelid Vanraes aan het onderzoeken zijn waar plaatsen bij kunnen worden gemaakt en met welke timing dat kan gebeuren. Voor deze oefening wachten we nu op de gegevens van collegelid Vanraes.

In mijn verduidelijking van mijn antwoord op een vraag over de ontspanningsruimten heb ik inderdaad gezegd wat u hebt geciteerd. Het is niet meteen mijn bedoeling om in schoolinfrastructuur als dusdanig te investeren op basis van het Vlaams Brusselfonds, maar ik denk vooral aan investeringen voor een flankerend onderwijsbeleid, die kunnen zorgen voor Nederlandstalige instroom, schoolse begeleiding, ouderondersteuning en mogelijkheden voor kinderen en jongeren om elkaar te ontmoeten in een semiformele Nederlandstalige omgeving via een al of niet DKO-gebonden vrijetijdsaanbod. Wij denken in die richting en zullen daarover verder overleg plegen. Het overleg met de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) is op dit moment bezig.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Ik formuleer kort twee bijkomende bedenkingen. Als ik het goed heb begrepen, betekent dit dat 34 percent van de 1565 kinderen die Nederlandstalig zijn, geen plaats hebben gekregen in een van hun voorkeurscholen. Dat zouden dus iets meer dan vijfhonderd kinderen zijn waarvan wordt gezegd dat de thuis taal Nederlands is?

Minister Pascal Smet: Neen, dat is te kort door de bocht. Je weet niet of ze al of niet in een andere school zijn ingeschreven. Het gaat over diegenen die zijn aangemeld en geen school hebben gekregen, maar die ondertussen misschien wel een school hebben zonder dat men het weet. Ze kunnen elders, bijvoorbeeld in een buurgemeente, een school gevonden hebben. Het is niet omdat men zegt dat de thuis taal het Nederlands is, dat het effectief zo is. Dat is de reden waarom we deze namiddag de verklaring op een veel stringenter zullen maken. Als u daarmee instemt natuurlijk, waar ik van uitga. Wij zullen vragen om het bewijs te leveren. In die zin moet je een beetje nuanceren.

De heer Paul Delva: Ik dank u voor uw verduidelijking over het Vlaams Brusselfonds. Op het vlak van de flankerende maatregelen voor het onderwijs in Brussel kunnen we inderdaad nog een weg gaan. Het zou nuttig zijn indien een deel van de middelen van het Vlaams Brusselfonds op dat vlak kan worden aangewend.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over onderwijs in eigen taal en cultuur (oetc) en Foyer vzw

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Voorzitter, minister, ik wil een vraag stellen over de moeilijke positie waarin het bicultureel onderwijs in Brussel terecht dreigt te komen. Wij weten allemaal dat het bicultureel onderwijs nu al ruim 30 jaar wordt gedragen niet door de vzw Foyer als dusdanig, maar door de vzw Werkgroep Immigratie, een van de samenwerkingsverbanden binnen het grote Foyer. Daarbij zijn er op dit ogenblik zes scholen in Brussel die een bicultureel traject aanbieden: twee scholen met een Turks, twee met een Italiaans en twee met een Spaanstalig bicultureel project. Het gaat over vijfhonderd leerlingen. Dat vertegenwoordigt een bepaalde kritische massa.

Bicultureel onderwijs is een nogal vergaande vorm van onderwijs in eigen taal en cultuur. Het is een zeer nuttige vorm in elke stad waar verschillende etnische, culturele en taalgroepen aanwezig zijn om ervoor te zorgen dat je het niveau van de kinderen zodanig opkrikt dat ze meer kansen in hun leven krijgen. Ik wil wel duidelijk zijn: volgens mij is bicultureel onderwijs niet de oplossing voor het meertaligheidsonderwijs in de stad. Bij bicultureel onderwijs werk je altijd met één referentiegroep, een Turkse, Spaanse of Italiaanse groep, en op die manier krijg je een keuze van een school waarbij ervoor wordt gekozen om met één gemeenschap samen te werken.

Dat heeft wel zeer goede gevolgen. Enerzijds is er het puur taalkundige, waarbij je de leerlingen toch op een zeker niveau brengt. Ik geef daar straks wat meer details over. Anderzijds is er het psychologische: het bicultureel onderwijs biedt een onderdompelings- of immersiemogelijkheid in de eigen taal. Dat is goed voor de identiteitsopbouw van het kind en daardoor ook voor het leren van de eigen taal én het Nederlands. Dat wordt bewezen door binnenlands en buitenlands onderzoek, bijvoorbeeld uit Canada. Het kan op het eerste gezicht paradoxaal lijken, maar er zijn hier mensen in de zaal die daar al veel langer mee bezig zijn dan ik en die daarover in deze commissie al veel diepgaander hebben gediscussieerd.

Wat is nu het probleem? Op het einde van de vorige regeerperiode had men gevraagd om dat bicultureel onderwijs grondig te evalueren. Dat gebeurde op initiatief van de vorige minister van Onderwijs. Dat was natuurlijk zijn volste recht. Uit de grondige evaluatie blijkt grosso modo dat de allochtone leerlingen in die projecten gemiddeld beduidend beter scoren dan allochtone leerlingen buiten die projecten. Ze scoren wel minder dan de van huis uit Nederlandstalige leerlingen, maar ze scoren tussen beide in. In het algemeen kun je zeggen dat het bicultureelonderwijsproject een meerwaarde biedt voor een grote groep leerlingen, met name de vijfhonderd leerlingen die in die scholen school lopen. Daarenboven scoren ze op vlak van meertaligheid beduidend beter, wat in Brussel in het algemeen een troef is.

Met andere woorden, dit is een toch wel vrij verregaand onderzoek van buitenaf, van de onderwijsadministratie zelf, waaruit bleek dat dit project goed zat en dat het dus eigenlijk gecontinueerd kon worden.

Maar toen is de onduidelijkheid begonnen, omdat men ook gevraagd heeft – misschien gebeurde dat met de beste bedoelingen, dat weet ik niet – dat er ook een zelfevaluatie zou gebeuren door de vzw werkgroep integratie van Foyer en dat die – als ik me niet vergis – eind juni op het bureau van de minister zou moeten liggen. Dat is een legitieme vraag, maar anderzijds kan men ook de vraag stellen waarom er, als de externe evaluatie goed tot zeer goed is, nog een zelfevaluatie moet gebeuren.

Tot dusver is er geen probleem. Dit is een normale bestuursmatige aanpak om een project te beoordelen, maar nog voor de zelfevaluatie ten einde is, en nochtans al wel met de resultaten van de goede externe evaluatie, wordt beslist om de middelen van het project serieus in te korten. Er is een serieus verlies van de subsidies die de eerste 8 maanden worden

overgemaakt en voor de volgende 4 maanden is er de grootste onduidelijkheid. Als de situatie, waarover nu blijkbaar beslist is, ingang zou vinden, zou er een besparing van bijna 20 percent zijn op de subsidies voor dit project, en dat is nogal ingrijpend.

Minister, ik ontzeg u niet het recht om die beslissingen te nemen, maar ik vraag me af of het wel door de beugel kan om dergelijke beslissingen te nemen zonder een degelijke verantwoording. Daar gaat mijn viervoudige vraag over.

Kent u de werking van Foyer vzw en de projecten van het bicultureel onderwijs? Ik veronderstel van wel. Bent u een voorstander van deze werkvorm of niet? Daar zou ik toch graag uw mening over kennen.

In welke mate bent u op de hoogte van het dossier en van alle zaken die erachter zitten? Kent u de elementen uit de evaluatie die ik heb aangehaald?

Wat is de reden voor deze substantiële vermindering van de middelen?

Zijn er andere dan budgettaire redenen? Zijn er critici binnen uw ploeg, binnen uw kabinet of binnen de regering die stellen dat dit geen goede vorm van onderwijs is en dat erop moet worden bespaard? Als dat zo zou zijn, maar dat weet ik niet, zou het toch wel tot eer strekken van uzelf, want u moet natuurlijk de beslissing nemen en overbrengen, dat u de beslissing voldoende motiveert. Dat gebeurt nu niet, en dat betreurt ik. Ik hoop op een heel bevredigend antwoord.

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Voorzitter, ik sluit me volledig aan bij de vragen die de collega heeft gesteld, maar ik zou dit wel willen opentrekken naar heel Vlaanderen en me niet beperken tot Foyer. De minister heeft al aangehaald dat er ook een project in Gent loopt, daar heet het niet oetc, maar wordt het taalonderwijs vooral gefocust op kleuters en dan doorgetrokken naar het eerste en het tweede leerjaar. Het vertrekt vanuit de moedertaal als opstap om het Nederlands aan te leren, maar oetc is toch wel heel iets anders.

We kunnen dit historisch bekijken, en ik meen dat mevrouw Vanderpoorten dit ook kan doen, want haar naam wordt genoemd bij een aantal adviezen die werden gegeven door Vlor bij een aantal rapporten over het functioneren van oetc in ons Vlaams onderwijslandschap. Ik zou daar dieper op kunnen ingaan, want ik heb hier een aantal verslagen en adviezen van de algemene raad van de Vlor van 2008 en zelfs van 1999. Het heeft een historisch aspect. Het heeft ook voor een stuk te maken met heel de migratiegeschiedenis van een aantal bevolkingsgroepen, niet alleen met de Turkse en Marokkaanse gemeenschap, maar ook Polen, Grieken en Italianen worden in heel dit project betrokken. Een van de pilootexperimenten van Europa was in 1976 om aan kinderen van gastarbeiders onderwijs in eigen taal te geven. Er is een hele geschiedenis aan verbonden, we zouden heel ver terug kunnen gaan.

De heer Gatz heeft al aangehaald dat het kennen van de eigen taal en cultuur, in de eerste plaats belangrijk is voor de ontwikkeling van de eigen identiteit. Ik heb zelf les gegeven, ook oetc-lessen, samen met Vlaamse leerkrachten en dan zie je ook hoe kinderen, als ze zien dat hun eigen cultuur en taal gewaardeerd worden, ook veel meer zelfvertrouwen krijgen. Er zijn ook wetenschappelijke onderzoeken. Canada heeft dat gedaan, maar er zijn er ook in Engeland. Maar er zijn natuurlijk ook onderzoeken, in Nederland bijvoorbeeld, met een negatieve beoordeling, dat heeft natuurlijk ook met optimalisatie te maken, met het kader waarbinnen men functioneert en met wie men samenwerkt.

Vandaag is Foyer een voorbeeld. Foyer functioneert en ik moet tot mijn spijt erkennen dat Foyer voet bij stuk gehouden heeft en stand heeft gehouden, ondanks alle negatieve reacties op oetc. Gent heeft opnieuw een project opgestart, niet in dezelfde context, maar toch is de vertrekbasis dezelfde.

Minister, in welke mate kunnen we de draad weer opnemen? U zult ook weten dat er ook ‘ambassadeleerkrachten’ in Vlaanderen rondlopen. Ze geven ook les aan kinderen buiten de uren, in zalen van schoolklassen van de moskeeën. Is dat opportuun? Kunnen we dit niet eens opnieuw bekijken? In de commissie kunnen we daar perfect een thema van maken, het verder uitdiepen door te bekijken hoe we gebruik kunnen maken van het aanbod van een aantal leerkrachten met als doel – en dit wil ik benadrukken in het kader van het ontwikkelen van de eigen identiteit – het leren van het Nederlands, want dat is cruciaal om ook hoger onderwijs en universitair onderwijs te kunnen volgen. Het is dus iets ruimer. Ik weet ook dat u daar misschien niet een volledig antwoord op zult kunnen geven, maar ik wil er uw aandacht voor vragen. Dit onderwerp moet opnieuw op de kaart worden gezet in de commissie Onderwijs. Er moet voort over worden gediscussieerd, en hopelijk kan deze commissie ter zake een aantal beslissingen nemen.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, ik sluit me aan bij de vragen van de heer Gatz. Het is goed dat hij het kader heeft geschetst van die projecten en heeft aangegeven wat de bedoeling ervan is en niet is. We hebben hier te maken met een aantal projecten met een zeer zichtbare aanwezigheid van kansarme kinderen in diverse grote onderwijsnetten. Zij worden aanvaard in scholen die door een aantal mensen als topscholen worden bestempeld. Ik spreek me er niet over uit of dat klopt. Het gevolg is wel dat in een bepaalde school kinderen van kansarme vluchtelingen in dezelfde klas kunnen zitten als kinderen van een prins en een prinses. Dat beperkt zich niet tot die scholen. Ouders hebben het daar onderling over. Dat project is eigenlijk vrij bekend in het Brusselse, omdat het zo opvallend is.

Verder wil ik dit enigszins vanuit een internationaal perspectief bekijken. We weten allemaal dat Vlaanderen het soms moeilijk heeft met zijn imago in het buitenland. Vlaanderen wordt soms afgeschilderd als een wat onverdraagzame regio. Dit beperkte Vlaams-Brusselse initiatief – dat van Gent ken ik minder goed – telt internationaal wel mee. Mijns inziens versterkt het het positieve imago van Vlaanderen in de wereld. In de internationale wetenschappelijke literatuur wordt er regelmatig naar verwezen. Onlangs gebeurde dat nog in een zeer interessante Frans-Canadese publicatie van de internationale onderwijsautoriteit Marie Mc Andrew, getiteld ‘Les majorités fragiles et l’éducation’. In dat boek wordt een lans gebroken voor dat project in die Vlaams-Brusselse scholen. De projecten worden ook intern, in Vlaanderen zelf, als positief beschouwd, in diverse universiteiten. Ik geef maar een paar namen: professor Spoelders van de Universiteit Gent, professor Vandenbrande van de K.U.Leuven en professor Van De Craen van de VUB bekijken die projecten vandaag allemaal als vrij positief.

Ik sluit me aan bij wat de heer Gatz zegt: die leerlingen die in dat project kunnen functioneren, doen het in het algemeen veel beter dan andere allochtone leerlingen. De resultaten zijn er dus eigenlijk wel. Dat is dus goed voor die leerlingen. Als we het hebben over gelijke onderwijskansen, kan dit ook een signaal zijn tegen dualisering: net in een aantal scholen met een bepaalde reputatie krijgen kinderen die het bijzonder moeilijk hebben, een plaats, en bovendien boeken ze daar goede resultaten. Minister, ik ben dat project dus genegen en ik hoop dat u ervoor kunt zorgen dat het alle kansen krijgt om zich voort te ontwikkelen.

De heer Boudewijn Bouckaert: Vroeger stond ik toch wel sceptisch tegenover die oet-projecten, omdat die de identiteit van de origine heel sterk zouden kunnen benadrukken, waardoor de integratie in de Vlaamse samenleving zou kunnen worden bemoeilijkt. Dat was mijn eerste indruk. Een bezoek van de commissie aan Sint-Joost-aan-Zee, in Sint-Joost-ten-Node, heeft mijn scepsis weggenomen. De leraren in kwestie bevestigen stellig dat dit project van onderwijs in de taal van de origine inderdaad een win-winsituatie creëert, ook voor het verwerven van het Nederlands. Het is dus duidelijk een en-en-verhaal. In die zin verdient dit project steun.

Wel moet worden opgemerkt dat het over een Brusselse school gaat, en dat in Brussel het Nederlands, net als het Frans, vaak het statuut heeft van lingua franca, een taal die mensen van verschillende origine toelaat met elkaar te communiceren. Dat was zeer duidelijk het geval in Sint-Joost-aan-Zee, waar er vrijwel geen leerlingen van Nederlandstaligen huize meer waren, maar een zeer divers publiek. Of die logica, die zeker geldt voor Brussel, te transplanteren valt naar heel Vlaanderen weet ik nog zo niet, maar in elk geval heeft dit project zeker zijn nut. In die zin steun ik de vraag van de heer Gatz.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, de heer Gatz mag gerust zijn. Ik ken de algemene werking van Foyer, alsook het bicultureel onderwijs dat de vzw Werkgroep Immigratie in zes Brusselse basisscholen aanbiedt.

Op het einde van de vorige legislatuur heeft een inspecteur, die ook deels werkte op het kabinet van mijn voorganger, inderdaad een evaluatieonderzoek van het project van bicultureel onderwijs uitgevoerd. Het ging om een analyse en een volledig overzicht van het project, die tot dan toe niet waren gemaakt. Dit evaluatieonderzoek staat volledig los van de evaluatie die de vzw zelf moet doen, zoals bepaald in het subsidiebesluit. Ik kom daar zo meteen op terug.

Mijnheer Gatz, dit evaluatieonderzoek is genuanceerder dan u aangeeft in uw vraag. Ik geef een voorbeeld: wat de doorstroming naar het aso betreft, doen de leerlingen in het Foyer-project het beter dan de groep homogeen anderstalige leerlingen in Brussel. In vergelijking met de Brusselse leerlingen in het algemeen doen ze het echter slechter. De evaluatie heeft ook aangetoond dat het op basis van de gegevensregistratie van de vzw niet mogelijk is gebleken eenduidige uitspraken te doen over het niveau van de taalvaardigheid in het Nederlands en in hun eigen taal van de leerlingen, noch over hun doorstroming en slaagkansen in het secundair onderwijs.

Dit probleem werd ook aangekaart door de Inspectie van Financiën in haar advies voor het werkjaar 2009. Zij wees op basis hiervan op de nood aan een grondige evaluatie van het project. De Inspectie van Financiën werd daarin uitdrukkelijk gevolgd door uw collega en toenmalig minister van Begroting, Dirk Van Mechelen, die de modaliteiten van deze evaluatie heeft laten opnemen in het subsidiebesluit voor het werkjaar 2009. Deze modaliteiten zijn overgenomen in het subsidiebesluit voor het werkjaar 2010. Ik citeer uit artikel 3: “De werking van de vzw Werkgroep Immigratie wordt uiterlijk op 30 juni 2010 geëvalueerd, in overleg met de Vlaamse Gemeenschapscommissie en het rapport hieromtrent wordt uiterlijk op 30 juni 2010 ingediend. Deze evaluatie heeft minimaal betrekking op de wijze waarop de gerealiseerde resultaten van de OETC-projecten aansluiten bij de objectieven en de effectiviteit van het project bicultureel onderwijs, de mate waarin het project bicultureel onderwijs aansluit bij de filosofie van het beleid inzake gelijke onderwijskansen, en de wijze waarop de projectwerking aansluit bij het actuele onderwijs-, taal- en integratiebeleid.”

Verbazingwekkend dat sommigen de indruk wekken niet op de hoogte te zijn van deze vraag. Het staat immers uitdrukkelijk in het subsidiebesluit.

Wat de gegevensregistratie betreft, hebben het vorige kabinet Onderwijs en de administratie eind 2008 met de vzw Werkgroep Immigratie bekeken hoe de gegevensregistratie beter kon gebeuren. Ik hoop dan ook dat uit toekomstige gegevensregistraties zal blijken dat met deze suggesties en aanbevelingen rekening werd gehouden.

Wat de gegevens van het Brussels Ondersteuningscentrum Secundair Onderwijs (Broso) betreft, is het belangrijk dat organisaties gegevens kunnen uitwisselen. Uiteraard moeten daar privacyoverwegingen meespelen. De gegevensuitwisseling moet conform de privacyregeling gebeuren. De verantwoordelijken van beide organisaties moeten dit onderling regelen.

De evaluatie die opgenomen is in het subsidiebesluit voor 2009 en 2010, moet pas tegen eind juni 2010 uitgevoerd zijn. Het ontbreken van deze gegevens speelde geen enkele rol in het bepalen van het bedrag dat voor 2010 aan de vzw is toegekend. Zowel het subsidiebesluit van 2009 als dat van 2010 stipuleert dat tegen eind juni 2010 een algemene evaluatie van de werking wordt verwacht. De regering heeft beslist om aan de vzw de helft van het gevraagde bedrag voor 2010, 271.129 euro, toe te kennen. Er is met andere woorden geen sprake van een besparing.

Het subsidiebesluit voor 2010 had aanvankelijk betrekking op de periode 1 januari tot 30 juni 2010. Omdat het project een decretale rechtsgrond tot eind augustus 2010 heeft, werd tijdens een interkabinettenoverleg beslist de subsidieperiode te verlengen tot eind augustus. Dit laat de organisatie toe de middelen flexibeler aan te wenden en tot eind augustus onkosten in te dienen.

Zodra de evaluatie binnen is, kunnen we beslissingen nemen voor de toekomst.

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik wil nog even schetsen waarom ik het project een warm hart toedraag. Wanneer we de komende weken en maanden in deze commissie een nieuwe discussie opstarten over taal en meertaligheid van de leerlingen, dan zullen we sowieso uitkomen bij een meerpolige oplossing. Ik denk niet dat er een eenheidsoplossing bestaat voor het bevorderen van de meertaligheid van onze leerlingen. Er moeten verschillende oplossingen tegelijk gevonden kunnen worden, voor zover die resultaat boeken. Dat is de toetssteen. Dat is bij dit project duidelijk het geval.

Ik ben een beetje verwonderd over de uitleg. Ik snap die niet helemaal. Er is geen besparing maar er zijn wel minder middelen. Ze hebben minder middelen gekregen dan normaal.

Minister Pascal Smet: De decretale rechtsgrond die is goedgekeurd toen uw partij in de regering zat, liep tot augustus 2010. De normale gang van zaken is dan dat er tot augustus 2010 wordt gesubsidieerd. Er is geen besparing.

In de toenmalige regering is met uw instemming afgesproken dat de rechtsgrond liep tot augustus 2010. We kennen de middelen dan ook toe tot augustus 2010. Op 30 juni verwachten wij de evaluatie. Op basis daarvan zal de regering beslissen wat ze moet doen.

De heer Sven Gatz: U gedraagt zich een beetje notarieel. Het is geen enkel probleem dat u blijft herhalen dat onder onze minister dit en dat is gebeurd. De evaluatie is wel degelijk gebeurd.

Minister Pascal Smet: Er is geen eigen evaluatie gebeurd.

De heer Sven Gatz: Als u me wilt geruststellen, en hopelijk doet u dat, dan zegt u dat u nog wacht op de zelfevaluatie omdat dat inderdaad zo is beslist, en dat het probleem dan wel opgelost zal raken, uiteraard in de mate dat de zelfevaluatie de nodige gegevens bezorgt. Dat hoor ik u nu niet zeggen. U zegt ook niet of u het biculturele onderwijs, dat bijna kamerbreed wordt verdedigd als een belangrijk element in het onderwijslandschap, een goed element vindt in de onderwijsoplossing in Brussel en Vlaanderen. Als uw antwoord is dat wij afwachten, dan wachten wij af.

Minister Pascal Smet: Ik heb daar in deze commissie al op geantwoord, alsook tijdens mijn rondes in Vlaanderen. Daarbij stel ik heel duidelijk dat ik daar principieel veeleer voorstander van ben. Ik ben op dat vlak niet van mening veranderd. We moeten daarmee opletten. We beschikken over negen 'Content Language Integrated Learning'-projecten (CLIL-projecten). Die CLIL-projecten moeten worden geëvalueerd. Die evaluatie is momenteel aan de gang. We zullen in een decretale rechtsgrond voorzien. We moeten nagaan of dit al dan niet loopt. We moeten ook kijken naar de profielen van de kinderen die hieraan participeren. Voor bepaalde categorieën kan dit zeer nuttig zijn. Voor andere categorieën kan het dan weer

problematisch zijn. Veel mensen zijn het erover eens dat we hier zeer voorzichtig mee moeten omspringen.

Ik heb in het verleden, onder meer tijdens de bespreking van mijn beleidsnota, in publieke verklaringen over het meertalig onderwijs en zelfs een tiental dagen geleden, tijdens de vergadering met de bevoegde ministers van de Duitstalige Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en prins Filip, al gesteld dat ik hier principieel voor ben. Ik ben echter niet naïef. We moeten duidelijke voorwaarden bepalen. We hebben hiervoor nog een aantal elementen nodig.

Deze evaluatie staat trouwens ook in het Vlaams regeerakkoord en in de beleidsnota. Indien we besluiten hiermee verder te gaan, moet dit in mijn ogen niet tot een veralgemening leiden. Dit zou immers tot ongelijke kansen in het onderwijs kunnen leiden. Het is niet zo eenvoudig. Principieel gezien, ben ik geneigd hier voor te zijn. We zullen in de toekomst nog verder moeten experimenteren. Dit is zeker het geval in Brussel. Die experimenten moeten ertoe leiden dat we alle kinderen in de juiste omstandigheden kunnen plaatsen.

Principieel hebben de Vlaamse Regering of ikzelf hier geen problemen mee. We moeten echter op de resultaten van de evaluatie wachten. Zodra we over alle elementen beschikken, zullen we hierover een debat kunnen voeren. Om die reden hebben we hier geen problemen mee. Het is in elk geval niet mijn bedoeling een conflict te veroorzaken of tussenbeide te komen.

De heer Sven Gatz: Ik dank de minister voor zijn aanvullend antwoord. Nu is het voor 90 percent heel duidelijk. Over de resterende 10 percent zal altijd discussie blijven bestaan. Dat is op zich geen probleem.

Ik heb nog een laatste vraag. Er dreigen voor het bicultureel onderwijs financiële moeilijkheden te ontstaan. Mogen we ervan uitgaan dat, indien de evaluatie positief blijkt, die problemen kunnen worden opgelost?

Minister Pascal Smet: Ja.

De heer Sven Gatz: Dat is wat ik wilde horen. Ik hoop dat dit in orde zal komen.

De voorzitter: Ter informatie wil ik hier nog even vermelden dat we na het zomerreces een gedachtewisseling over het meertalig onderwijs zullen houden. De CLIL-projecten zullen dan ook aan bod komen.

Het incident is gesloten.

■